

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุ ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้¹

สุรกานต์ จันทังอ²

ประเทศไทย กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ให้บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์และมีสัญชาติไทย เป็นผู้สูงอายุ

การคุ้มครองสิทธิในร่างกายและทรัพย์สิน ตลอดจนหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้การดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทยยังคงเป็นปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข ปัญหาการประทุษร้ายร่างกายและทรัพย์สินของผู้สูงอายุยังคงมีให้เห็นทางสื่อต่าง ๆ ตลอดมา กลุ่มผู้สูงอายุเป็นเป้าหมายแรกของมิจฉาชีพในการลงมือกระทำความผิดอันเนื่องมาจากผู้สูงอายุนั้นไม่สามารถป้องกันตนเองได้ดีเท่าที่ควร และยังเป็นผู้สูงอายุที่พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุที่จิตฟั่นเฟือน ซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ก็ยังคงเป็นเหยื่อของการกระทำความผิดได้โดยง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการละเมิดสิทธิด้านร่างกายและทรัพย์สิน ซึ่งปัญหาที่พบมากขึ้นกับผู้สูงอายุในปัจจุบันจากสถานการณ์ที่เผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ รัฐจึงต้องให้การดูแลคุ้มครองและป้องกันสิทธิในด้านต่าง ๆ เป็นการพิเศษ

สำหรับประเทศไทยมีกฎหมายที่ให้การคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งถือเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศที่ทำให้ทราบถึงแนวทางนโยบายในการบริหารของรัฐ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 48 วรรคสอง และมาตรา 71 ซึ่งทั้งสองมาตราเป็นการให้หลักประกันในการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐ และรัฐให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและคุ้มครองมิให้ถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมทั้งให้การบำบัดฟื้นฟูและเยียวยาจากการที่ถูกกระทำความผิดกล่าวด้วย นอกจากนี้ยังมีมาตรา 250 ซึ่งได้บัญญัติถึงองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่และอำนาจในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 มาตรา 3 ซึ่งให้บทนิยาม “ผู้สูงอายุ” มาตรา 10 ซึ่งบัญญัติถึงหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สูงอายุไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุน นอกจากนี้มาตรา 11 ยังได้บัญญัติถึงสิทธิของผู้สูงอายุที่จะได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่องปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนพร จิตต์จรูญเกียรติ และคณะกรรมการสอบคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กร.มนทิชา ภักดีคง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกพร สุมนะเศรษฐกุล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดขอนแก่น คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 50 มาตรา 53 และมาตรา 56 ซึ่งได้บัญญัติถึงหน้าที่ของเทศบาล ตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ให้มีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ของตน โดยไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองผู้สูงอายุไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดข้อจำกัดด้านกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือคุ้มครองผู้สูงอายุได้อย่างเต็มความสามารถ ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มาตรา 67 ซึ่งได้บัญญัติถึงหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ของตน โดยไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองผู้สูงอายุไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดข้อจำกัดด้านกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือคุ้มครองผู้สูงอายุได้อย่างเต็มความสามารถเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และประมวลกฎหมายอาญา ก็ไม่ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เกี่ยวกับการถูกระบุร้ายร่างกายและทรัพย์สินไว้เป็นการเฉพาะ

จากการศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ก็พบถึงปัญหาการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวที่ยังไม่มีความชัดเจน หรือมีความเฉพาะเจาะจงในการให้ความคุ้มครองผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ดังนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุที่พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุที่จิตฟั่นเฟือน โดยตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 มาตรา 3 บัญญัติบทนิยาม “ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย ซึ่งบุคคลที่มีสัญชาติไทยไม่ว่าจะอยู่ในวัยเกษียณหรือว่ายังคงทำงานอยู่หากมีอายุเกินหกสิบปีขึ้นไปแล้วถือว่าเป็นผู้สูงอายุทั้งสิ้น โดยไม่มีการแยกประเภทผู้สูงอายุที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ออกเป็น 2 ประเภท เพื่อประโยชน์ในการดูแลและคุ้มครอง ซึ่งผู้สูงอายุที่พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุที่จิตฟั่นเฟือน จัดว่าเป็นกลุ่มที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เสี่ยงต่อการถูกระบุร้ายร่างกายและทรัพย์สินได้โดยง่าย ควรที่จะได้รับการดูแลคุ้มครองอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องมากกว่าผู้สูงอายุทั่วไป

2) ปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานในการดูแลคุ้มครองผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 มาตรา 11 บัญญัติให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ดังนี้... (8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบข่ายกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง มาตรา 24 บัญญัติให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น ทำให้เห็นว่าบทบาทหน้าที่หลักในการดูแลผู้สูงอายุคือคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติและกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวเป็นองค์กรส่วนกลางที่รับผิดชอบดูแลผู้สูงอายุในภาพรวมทั้งประเทศ และมีที่ตั้งที่ทำการอยู่เฉพาะภายในตัวจังหวัดนั้น ๆ

ทำให้ไม่สามารถดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง และมีบุคลากรในการปฏิบัติงานอยู่เฉพาะในส่วนกลางและมีจำนวนไม่เพียงพอ ซึ่งไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้สูงอายุทั้งประเทศที่มีจำนวนมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาการดูแลไม่ทั่วถึง โดยปัจจุบันหน่วยงานที่มีบทบาทในการดูแลและคุ้มครองผู้สูงอายุทั่วประเทศคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้รับหน้าที่ในการจ่ายเบี้ยยังชีพประจำเดือนให้แก่ผู้สูงอายุ รับเรื่องราวร้องเรียนร้องทุกข์ และช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับความเดือดร้อนในเขตพื้นที่ของตน แต่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 50 (7) มาตรา 53 และมาตรา 56 กำหนดให้เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร มีหน้าที่เพียงแค่ให้การส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุเท่านั้น และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มาตรา 67 (6) ก็กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ให้การส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุเช่นกัน โดยไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองผู้สูงอายุไว้อย่างชัดเจน ทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองผู้สูงอายุและไม่สามารถจัดตั้งงบประมาณในการคุ้มครองช่วยเหลือผู้สูงอายุได้ อีกทั้งรัฐบาลเองก็ไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณให้แก่้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เนื่องจากไม่มีอำนาจในการดำเนินการในการดูแลและคุ้มครองผู้สูงอายุทำให้เกิดข้อจำกัดด้านกฎหมายของ้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือคุ้มครองผู้สูงอายุได้อย่างเต็มความสามารถ

3) ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้สูงอายุที่พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุที่จิตฟั่นเฟือน ในกรณีถูกประทุษร้ายร่างกายและทรัพย์สิน ซึ่งกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันสังคมให้เกิดความสงบเรียบร้อย โดยกำหนดว่าการกระทำความผิดอาญาและกำหนดโทษของผู้ฝ่าฝืน จากการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุที่พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุที่จิตฟั่นเฟือน เป็นผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะถูกประทุษร้ายในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินได้ง่าย รัฐควรมีบทบาทบัญญัติทางกฎหมายที่คุ้มครองผู้สูงอายุที่พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุที่จิตฟั่นเฟือน เป็นการเฉพาะเจาะจงในความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน ซึ่งกฎหมายอาญาของไทยยังมีปัญหาที่ยังต้องแก้ไขและมีการปรับปรุงโดยบัญญัติเพิ่มเติมผู้สูงอายุที่พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุที่จิตฟั่นเฟือน เป็นบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 289 และมาตรา 335 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุที่พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุที่จิตฟั่นเฟือน

ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 มาตรา 3 ได้ให้นิยามผู้สูงอายุไว้เพียงว่า “ผู้สูงอายุ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย โดยที่ไม่ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุที่จิตฟั่น

เพื่อน ซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ไว้ต่างหาก ควรเพิ่มเติมนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้” หมายความว่า ผู้สูงอายุที่พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุที่จิตฟั่นเฟือน เพื่อประโยชน์ในการดูแลและคุ้มครองผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เป็นการพิเศษ

2. ปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานในการคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ

เพื่อแก้ไขปัญหของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการให้ความดูแลและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ และสามารถจัดตั้งงบประมาณในการดำเนินการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้สูงอายุไว้ในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติ และเพื่อที่จะได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล และเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ควรแก้ไขเพิ่มเติมแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 50 ให้เทศบาล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร มีอำนาจหน้าที่ในการให้ความดูแลและคุ้มครองผู้สูงอายุ ดังนี้

“มาตรา 50 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (7) ดูแลและให้ความคุ้มครอง ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดย ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด”

และควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการให้ความดูแลคุ้มครองผู้สูงอายุ ดังนี้

“มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูล ฝอยและสิ่งปฏิกูล

(3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

(4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(5) จัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและการฝึกอบรม ให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางที่เสนอแนะ จากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

(6) ดูแลและให้ความคุ้มครอง ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร”

3.ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้สูงอายุที่พิการหรือทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุที่จิตฟั่นเฟือน ในกรณีถูกประทุษร้ายร่างกายและทรัพย์สิน

3.1 เพื่อประสงค์ให้ผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ได้รับคุ้มครองมากเป็นพิเศษ และเพื่อเป็นการยับยั้ง ช่มชู้และป้องกันไม่ให้กระทำความผิดต่อผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลงโทษให้เหมาะสมกับสัดส่วนของลักษณะการกระทำความผิด ซึ่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา 289 นั้น เป็นเหตุจูงใจของมาตรา 288 มาตรา 290 วรรคแรก มาตรา 295 มาตรา 297 เป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น ซึ่งมาตรา 289 ได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่ถูกกระทำไว้ 3 ประเภท คือ (1)บุพการี (2)เจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำ หรือได้กระทำการตามหน้าที่ และ(3)ผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ในการที่เจ้าพนักงานนั้นกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่บุคคลนั้นจะช่วยหรือได้ช่วยเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว ควรเพิ่มคุณสมบัติของผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ไว้ในมาตรา 289 เพื่อให้ผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ได้รับความคุ้มครองเป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน ดังนี้

“มาตรา 289 ผู้ใด

(1) ฆ่าบุพการี

(2) ฆ่าเจ้าพนักงาน ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำ หรือได้กระทำการตามหน้าที่

(3) ฆ่าผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ในการที่เจ้าพนักงานนั้นกระทำการตามหน้าที่หรือเพราะเหตุที่บุคคลนั้นจะช่วยหรือได้ช่วยเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว

(4) ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน

(5) ฆ่าผู้อื่นโดยทรมานหรือโดยการกรพทำการทารุณโหดร้าย

(6) นำผู้อื่นเพื่อเตรียมการ หรือเพื่อความสะดวกในการที่จะกระทำความผิดอย่างอื่น หรือ

(7) นำผู้อื่นที่จะเอา หรือเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดแต่การที่ตนได้กระทำความผิดอื่น เพื่อปกปิดความผิดอื่นของตน หรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาในความผิดอื่นที่ตนได้กระทำไว้

(8) นำผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

ต้องระวางโทษประหารชีวิต”

3.2 เพื่อประสงค์ให้ผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ได้รับคุ้มครองมากเป็นพิเศษ และเพื่อเป็นการยับยั้ง ช่มชู้และป้องกันไม่ให้เกิดการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลงโทษให้เหมาะสมกับสัดส่วนของลักษณะการกระทำความผิด ซึ่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา 335 นั้น เป็นเหตุจูงใจของมาตรา 334 เป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น ซึ่งมาตรา 335 ได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่ถูกกระทำไว้ 2 ประเภท คือ (1) นายจ้าง และ (2) ผู้มีอาชีพกสิกรรม ควรเพิ่มคุณสมบัติของผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ไว้ในมาตรา 335 เพื่อให้ผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ได้รับความคุ้มครองจากการถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน ดังนี้

“มาตรา 335 ผู้ใดลักทรัพย์

(1) ในเวลากลางคืน

(2) ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ การระเบิด อุทกภัย หรือในที่ที่มีอุบัติเหตุ เหตุอุกภัย แกร่งไฟ หรือยานพาหนะอื่นที่ประชาชนโดยสาร หรือภัยพิบัติอื่นทำนองเดียวกัน หรืออาศัยโอกาสที่มีเหตุ เช่นว่านั้น หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใด ๆ

(3) โดยทำอันตรายถึงชีวิตสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ หรือโดยผ่านสิ่งเช่นว่านั้น เข้าไปด้วยประการใด ๆ

(4) โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จ้างให้เป็นทางคนเข้า หรือเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้

(5) โดยแปลงตัวหรือปลอมตัวเป็นผู้อื่น มอมหน้าหรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็น หรือจำหน้าได้

(6) โดยลงว่าเป็นเจ้าพนักงาน

(7) โดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป

(8) ในเคหสถาน สถานที่ราชการหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะที่ตนได้เข้าไป โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้น ๆ

(9) ในสถานที่บูชาสาธารณะ สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ที่จอดรถ หรือเรือสาธารณะ สาธารณสำหรับขนถ่ายสินค้า หรือในขบวนสาธารณะ

(10) ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์

(11) ที่เป็นของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง

(12) ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์ หรือเครื่องมืออันมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมหรือได้จากการกสิกรรมนั้น

(13) ที่เป็นของผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราดังกล่าวแล้วตั้งแต่สองอนุมาตราขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

ถ้าความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำต่อทรัพย์สินที่เป็น โค กระบือ เครื่องกล หรือเครื่องจักรที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรานี้ เป็นการกระทำโดยความจำใจหรือความยากจนเหลือทนทาน และทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อย ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ก็ได้”

เอกสารอ้างอิง

กุลพล พลวัน. **สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2543.

รศรินทร์ เกรย์ และคณะ. **มนทัศน์ใหม่ของนิยามผู้สูงอายุ: มุมมองเชิงจิตวิทยาสังคมและ สุขภาพ**.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2556.

วีระ โลจายะ. **กฎหมายสิทธิมนุษยชน**. กรุงเทพมหานคร: วิคตอรีเพาเวอร์พอยท์, 2527.

กรมกิจการผู้สูงอายุ. **ประวัติความเป็นมา**. [Online]. AvailableURL: <https://www.dop.go.th/th/aboutus/1,2566>

(เมษายน, 10).

ประสาน บุญโสภากย์ และคณะ. “กฎหมายและการปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุไทย.” วารสารเกษมบัณฑิต 22, 1(มกราคม-มิถุนายน 2564): 127-128.

รัชนิ แดงอ่อน และคณะ. “มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงต่อผู้สูงอายุ กรณีถือโองผู้สูงอายุ ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยและสหรัฐอเมริกา.” วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 11, 2,(มิถุนายน 2563): 70 – 72.